Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
NILSE WAHLA
přednesené dne 4. února 2016 [1]

Věc C-211/15 P

Orange SA, dříve France Télécom
proti

Evropské komisi

„Kasační opravný prostředek — Podpora poskytnutá Francouzskou republikou společnosti France Télécom týkající se reformy způsobu financování důchodů státních úředníků pracujících u společnosti France Télécom — Snížení vyrovnání, které je společnost France Télécom povinna hradit státu — Rozhodnutí prohlašující podporu za určitých podmínek za slučitelnou s vnitřním trhem — Existence zvýhodnění — Relevantní referenční rámec — Zohlednění ‚strukturálního znevýhodnění'"

1. Projednávaným kasačním opravným prostředkem se Orange SA (dále jen „Orange"), dříve France Télécom, domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 26. února 2015, Orange v. Komise [2], kterým Tribunál zamítl její návrh na zrušení rozhodnutí Komise 2012/540/EU ze dne 20. prosince 2011 o státní podpoře C 25/08 (ex NN 23/08) – Reforma způsobu financování důchodů státních úředníků pracujících u společnosti France Télécom, kterou poskytla Francouzská republika ve prospěch společnosti France Télécom [3].

2. Mezi otázkami předloženými v kasačním opravném prostředku má Soudní dvůr zejména určit, zda Tribunál právem potvrdil sporné rozhodnutí o hospodářském zvýhodnění společnosti France Télécom. Bude třeba zejména přezkoumat, zda byl správně vymezen „referenční rámec" zvolený Komisí pro účely identifikace takového zvýhodnění, pokud jde o takzvaná „vyrovnávací" sporná opatření, přijatá ve zvláštním kontextu reformy způsobu financování důchodů státních úředníků pracujících u společnosti France Télécom.

3. Domnívám se, že věc poskytuje obzvláště vhodnou příležitost k upřesnění, že s výjimkou případu odpovídajícího kritériím stanoveným v rozsudku Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg [4] nemůže skutečnost, že má státní opatření za cíl osvobodit podnik od předpokládaného strukturálního nebo konkurenčního znevýhodnění, vést k tomu, že se toto opatření vymyká kvalifikaci jako podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — T-385/12, EU:T:2015:117, dále jen „napadený rozsudek".

3 — Úř. věst. 2012, L 279, s. 1, dále jen „sporné rozhodnutí".

4 — C-280/00, EU:C:2003:415.

I – Skutečnosti předcházející sporu

4. Skutečnosti předcházející sporu, které vyplývají z napadeného rozsudku, lze popsat následovně:

„1. Opatření, která jsou předmětem projednávané věci, spočívají ve změnách zavedených v roce 1996 v režimu nákladů nesených žalobkyní, Orange, tehdy nazývanou France Télécom, pokud jde o vyplácení důchodů jejím zaměstnancům se statusem státního úředníka.

2. Tento režim, který byl zaveden při založení společnosti France Télécom v roce 1990 jakožto podniku odlišného od státní správy, zákonem č. 90-568 ze dne 2. července 1990 o organizování veřejné služby v oblasti pošt a telekomunikací (JORF ze dne 8. července 1990, s. 8069, dále jen ‚zákon z roku 1990‘), byl změněn zákonem č. 96-660 ze dne 26. července 1996 o státním podniku France Télécom (JORF ze dne 26. července 1996, s. 11398, dále jen ‚zákon z roku 1996‘). Nový režim byl zaveden u příležitosti jednak přetvoření společnosti France Télécom na akciovou společnost, jakož i kótování na burze a otevření stále větší části jejího kapitálu a jednak úplného otevření hospodářské soutěži trhů, na nichž ve Francii a v ostatních členských státech Evropské unie působila.

3. Pokud jde o odpovědnost za financování sociálních dávek zaměstnanců se statusem státního úředníka, zákon z roku 1996 změnil vyrovnání, které článek 30 zákona z roku 1990 ukládal společnosti France Télécom hradit státní pokladně na výměru a vyplácení důchodů jejích státních úředníků ze strany státu (dále jen ‚sporné opatření‘).

4. Zákon z roku 1990 stanovil, že France Télécom byla povinna hradit za výměru a vyplácení důchodů přiznaných jejím státním zaměstnancům státní podkladně výši srážky ze mzdy zaměstnance, jež byla stanovena článkem L. 61 zákona o vojenských a civilních důchodových penzích francouzským státním zaměstnancům, a dodatečný odvod, který umožní úplné uhrazení nákladů spojených s důchody přiznanými nebo k přiznání jejím zaměstnancům v důchodu.

5. Společnost France Télécom se rovněž podílela na režimech tzv. ‚vyrovnání‘ a ‚nadvyrovnání‘, které počítaly s převody za účelem zajištění vyváženosti mezi důchodovými režimy státních zaměstnanců jiných veřejnoprávních subjektů.

6. Zákon z roku 1996 změnil vyrovnání stanovené v článku 30 zákona z roku 1990 za podmínek uvedených dále. Zaprvé France Télécom byla povinna hradit výši srážky ze mzdy zaměstnance, jež zůstala nezměněna oproti zákonu z roku 1990. Zadruhé podléhala ‚přímému odvodu zaměstnavatele‘, který nahradil předchozí odvod zaměstnavatele. Tento nový odvod vycházel z ‚míry konkurenční spravedlnosti‘ založené na vyrovnání úrovně povinných sociálních a daňových odvodů ze mzdy mezi společností France Télécom a ostatními podniky působícími v odvětví telekomunikací, které spadaly pod obecné právo sociálních dávek, pokud jde o rizika, jež byla společná pro zaměstnance podle obecného práva a státní úředníky a za vyloučení rizik, která nebyla společná soukromoprávním zaměstnancům a státním úředníkům (zejména nezaměstnanost a pohledávky zaměstnanců v případě konkurzu nebo likvidace podniku). Zatřetí France Télécom měla povinnost odvádět ‚mimořádný paušální odvod‘, který byl stanoven zákonem č. 96-1181 ze dne 31. prosince 1996 o státním rozpočtu na rok 1997 (JORF ze dne 31. prosince 1996, s. 19490) na 37,5 miliardy francouzských franků (což odpovídá 5,7 miliardy eur). Tento odvod zahrnoval jednak výši ročních rezerv (3,6 miliardy eur), které France Télécom odváděla až do roku 1996 za účelem výplaty tehdy stanovených budoucích důchodů státních úředníků, a jednak doplňkovou částku (2,1 miliardy eur).

7. Zákon z roku 1996 mimoto vyloučil společnost France Télécom z působnosti režimů vyrovnání a nadvyrovnání.

[…]

9. Dopisem ze dne 20. května 2008 Komise informovala Francouzskou republiku o svém rozhodnutí ve vztahu k dotyčné podpoře zahájit řízení stanovené v čl. 108 odst. 2 SFEU (dále jen ‚rozhodnutí o zahájení'). Francouzská republika předložila své připomínky dne 18. července 2008.

[…]

12. Dne 20. prosince 2011 Komise přijala [sporné] rozhodnutí, kterým se prohlašuje dotčená podpora za určitých podmínek za slučitelnou s vnitřním trhem.

13. Komise ve [sporném] rozhodnutí dospěla k závěru, že sporné opatření představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

14. Pokud jde zejména o posouzení hospodářského zvýhodnění, Komise stanovila, že sporné opatření poskytovalo společnosti France Télécom hospodářské zvýhodnění tím, že ukládalo nové a výrazné finanční zatížení státu týkající se vyměření a vyplácení důchodů přiznaných státním úředníkům společnosti France Télécom snížením vyrovnání, které společnost France Télécom dříve hradila.

15 V tomto ohledu Komise jednak v bodě 105 odůvodnění [sporného] rozhodnutí vypočetla výši dotčené podpory jako roční rozdíl mezi přímým odvodem zaměstnavatele hrazeným společností France Télécom na základě zákona z roku 1996 a odvody, které by platila na základě zákona z roku 1990, a jednak v bodě 113 odůvodnění [sporného] rozhodnutí uvedla, že odvádění mimořádného paušálního odvodu snížilo výši podpory, jejímž příjemcem byla společnost France Télécom.

16. Komise rovněž stanovila, že sporné opatření bylo selektivní z toho důvodu, že se týkalo pouze společnosti France Télécom, a narušovalo nebo mohlo narušovat hospodářskou soutěž, protože umožňovalo společnosti France Télécom vykazovat účetní rozvahu oproštěnou o závazky a náklady, která jí umožňovala rozvoj na trzích telekomunikačních služeb, které byly postupně otvírány hospodářské soutěži ve Francii a v ostatních členských státech.

17. Komise poté provedla posouzení slučitelnosti sporného opatření s vnitřním trhem ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU a dospěla k závěru, že toto opatření nerespektuje zásadu proporcionality tím, že neumožňovalo vyrovnání podmínek hospodářské soutěže. Podle Komise se finanční vyrovnání hrazené společností France Télécom ve prospěch státu nerovnalo všem sociálním dávkám, které zatěžovaly rozpočet konkurentů společnosti France Télécom.

18. Komise tudíž stanovila, že za účelem splnění kritéria souladu se společným zájmem stanoveného v čl. 107 odst. 3 SFEU vyžadovala slučitelnost s vnitřním trhem dotčené podpory, aby byl přímý odvod zaměstnavatele, který má společnost France Télécom hradit, vypočten a vybrán tak, aby se vyrovnaly úrovně všech povinných daňových a sociálních dávek založených na mzdách mezi společností France Télécom a ostatními podniky v odvětví telekomunikací, které podléhají obecnému právu sociálního zabezpečení se zohledněním rovněž rizik, která nejsou společná pro soukromoprávní zaměstnance a státní úředníky zaměstnané společností France Télécom. Tento odvod měl být vybírán od společnosti France Télécom ode dne, kdy se částka mimořádného odvodu, kapitalizovaná za diskontní sazbu vyplývající z uplatnění sdělení Komise o metodě stanovení referenčních a diskontních sazeb (Úř. věst. 1996, C 232, s. 10, dále jen ‚sdělení o referenčních sazbách'), rovnala příspěvkům a odvodům, které by společnost France Télécom bývala nadále platila na základě článku 30 zákona z roku 1990.

19. Výrok [sporného] rozhodnutí zní takto:

‚*Článek 1*

Státní podpora vyplývající ze snížení vyrovnání, jež je nutno uhradit státu za vyměření a vyplácení penzí přiznaných podle zákona o vojenských a civilních důchodových penzích státním zaměstnancům pracujícím u společnosti France Télécom na základě [zákona z roku 1996], kterým se mění [zákon z roku 1990], je slučitelná s vnitřním trhem při splnění podmínek stanovených v článku 2.

Článek 2

Odvod zaměstnavatele přímé povahy, který hradí společnost France Télécom na základě čl. 30 písm. c) [zákona z roku 1990], se vypočte a vybere tak, aby se vyrovnaly úrovně všech povinných daňových a sociálních dávek založených na mzdách mezi společností France Télécom a ostatními podniky odvětví telekomunikací, které podléhají obecnému právu sociálního zabezpečení.

Aby splnila tuto podmínku nejpozději do sedmi měsíců od oznámení tohoto rozhodnutí, Francouzská republika:

a) změní článek 30 [zákona z roku 1990] tak, aby se základ výpočtu a výběr přímého odvodu zaměstnavatele, který hradí společnost France Télécom, neomezoval na pouhá rizika, jež jsou společná soukromoprávním a státním zaměstnancům, ale zahrnoval rovněž rizika, která jim nejsou společná;

b) vybere od společnosti France Télécom ode dne, kdy se částka mimořádného odvodu zavedeného [zákonem z roku 1996] a kapitalizovaná za diskontní sazbu vyplývající z uplatnění [sdělení o referenčních sazbách] platných v tomto konkrétním případě rovnala příspěvkům a odvodům, které by společnost France Télécom bývala nadále platila na základě článku 30 [zákona z roku 1990], v jeho původním znění, přímý odvod zaměstnavatele vypočítaný podle pravidel upřesněných v písm. a), a to při zohlednění rizik, která jsou a nejsou společná soukromoprávním a státním zaměstnancům‘.“

II – Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

5. Společnost Orange podala žalobu směřující ke zrušení sporného rozhodnutí návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 22. srpna 2012.

6. Na podporu žaloby předložila Orange čtyři žalobní důvody. První žalobní důvod vycházel z nesprávných právních posouzení a nesprávných posouzení skutkového stavu, jakož i z porušení povinnosti uvést odůvodnění tím, že Komise konstatovala, že sporné opatření zakládalo státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Druhý žalobní důvod, dovolávaný podpůrně, vycházel z nesprávných právních posouzení a nesprávných posouzení skutkového stavu při přezkumu slučitelnosti sporného opatření s vnitřním trhem. Třetí žalobní důvod, dovolávaný rovněž podpůrně, vycházel z nesprávného právního posouzení a z porušení povinnosti uvést odůvodnění při posouzení období, během kterého byla podpora vymezená v napadeném rozhodnutí neutralizována mimořádným paušálním odvodem. Čtvrtý žalobní důvod vycházel z porušení procesních práv.

7. Napadeným rozsudkem Tribunál zamítl žalobu v plném rozsahu a uložil společnosti Orange náhradu nákladů řízení.

8. Napadené rozhodnutí bylo rovněž předmětem žaloby došlé kanceláři Tribunálu dne 2. března 2012 Francouzskou republikou ve věci T-135/12, Francie v. Komise. Proti rozsudku vydanému v této posledně uvedené věci [5], kterým byla rovněž zamítnuta uvedená žaloba a uložena Francouzské republice náhrada nákladů řízení, nebyl naopak podán kasační opravný prostředek.

III – Návrhová žádání účastnic řízení a řízení před Soudním dvorem

9. Orange navrhuje, aby Soudní dvůr:

— napadený rozsudek zrušil;

— vydal konečné rozhodnutí ve věci samé a vyhověl jejím návrhovým žádáním předloženým v prvním stupni;

— podpůrně vrátil věc Tribunálu;

— uložil Komisi náhradu všech nákladů řízení.

10. Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zamítl kasační opravný prostředek;

— uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení.

11. Účastnice řízení podaly písemná vyjádření a na jednání dne 3. prosince 2015 ústní vyjádření.

IV – Analýza kasačního opravného prostředku

12. Na podporu kasačního opravného prostředku navrhovatelka předkládá tři důvody kasačního opravného prostředku, vycházející z nesprávných právních posouzení Tribunálu při jeho posouzení existence státní podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, slučitelnosti sporného opatření s vnitřním trhem a období, během kterého byla podpora vymezená ve sporném rozhodnutí neutralizována mimořádným paušálním odvodem.

13. Vzhledem k tomu, že otázky předložené v rámci prvního důvodu jsou choulostivější, budu svou analýzu věnovat tomuto důvodu s tím, že se mi nezdá, že by ostatní dovolávané důvody přinášely obzvláštní obtíže.

A – *Úvodní úvahy o kontextu přípravy a povaze sporných opatření*

14. Tak, jak jsem uvedl na úvod tohoto stanoviska, projednávaná věc se vztahuje k vyrovnávacím velmi specifickým vnitrostátním opatřením poskytnutým v kontextu reformy postavení společnosti France Télécom v návaznosti na její privatizaci.

15. Proto, aby byly správně posouzeny otázky, které jsou v této věci předloženy, se mi zdá užitečné provést několik připomenutí a poskytnout několik upřesnění ohledně povahy sporných opatření a kontextu jejich přípravy.

5 — Rozsudek Francie v. Komise (T-135/12, EU:T:2015:116).

16. Podle zákona z roku 1990 vznikla společnost France Télécom jako veřejnoprávní provozovatel s právní subjektivitou, zatímco předtím tvořila jedno z generálních ředitelství francouzského ministerstva pošt a telekomunikací společně s La Poste.

17. Bez ohledu na změnu tohoto postavení nadále přijímala osoby se statusem státních úředníků, a to až do roku 1997.

18. Při pokračování předchozích rozpočtových postupů, pokud jde o financování důchodů bývalých státních úředníků společnosti France Télécom, zákon z roku 1990 stanovil v článku 30 jednak, že vyměření a vyplácení důchodů přiznaných státním úředníkům společnosti France Télécom provádí stát, a jednak, že jako vyrovnání je společnost France Télécom povinna uhradit státní pokladně nejen výši srážky ze mzdy jejích zaměstnanců, ale rovněž „dodatečný odvod“, který umožní úplné uhrazení nákladů spojených s důchody přiznanými jejím zaměstnancům v důchodu.

19. Dodatečný odvod „zaměstnavatele“, který byla společnost France Télécom povinna odvádět, byl stanoven jako rozdíl mezi celkovou částkou důchodů vyplacených francouzským státem a částí hrazenou pracujícími státními úředníky z jejich mzdy.

20. Jinými slovy France Télécom musela nést celkové náklady na důchody svých státních úředníků, kteří odešli do důchodu (včetně bývalých státních úředníků ministerstva pošt a telekomunikací) po odečtení srážky ze mzdy jejích pracujících státních úředníků.

21. Je třeba uvést, že společnost France Télécom ve skutečnosti zaúčtovávala výdaje spojené s důchody na základě uhrazených příspěvků. Vzhledem k tomu, že tyto výdaje jistě porostou z důvodu předpokládaného vývoje důchodových penzí, jež bude muset svým bývalým státním úředníkům vyplácet, zanášela společnost France Télécom do svých účtů rovněž jistou roční rezervu určenou k tomu, aby se odhadovaný dopad budoucího navýšení plateb rozložil na období 30 roků. Výše rezerv vytvářených takto až do roku 1996 dosáhla částky přibližně 3,6 miliardy eur [6].

22. Zákonem z roku 1996 byla France Télécom přeměněna na akciovou společnost založenou podle francouzského práva. France Télécom sice ukončila přijímání státních úředníků od roku 1997, pracující sbor státních úředníků této společnosti však nadále podléhal její správě, když si státní úředníci zachovali postavení, jakož i záruky, včetně pracovních podmínek totožných s podmínkami státních úředníků.

23. Částka vyplývající ze srážky ze mzdy pracujících státních úředníků společnosti France Télécom se přitom snižovala postupně s jejich odchody do důchodu, zatímco tyto odchody zvyšovaly současně výdaje na tyto důchody, takže dodatečný odvod měl trvale růst (až do doby než úmrtnost lidí v důchodu převýší počet lidí nově odchozích do důchodu).

24. Za těchto podmínek se francouzský zákonodárce rozhodl změnit režim financování důchodů státních úředníků pracujících u společnosti France Télécom.

25. Na základě zákona z roku 1996 je tato společnost povinna platit pouze přímý odvod, který umožňuje vyrovnat sociální dávky založené na mzdách mezi společností France Télécom a ostatními podniky v odvětví telekomunikací, pokud jde o rizika, jež jsou společná pro zaměstnance podle obecného práva a státní zaměstnance. To znamená, že finanční zatížení uložené společnosti France Télécom je omezeno na platbu odvodu, ale náklady spojené s výplatou důchodů jejím bývalým státním

6 — Viz bod 19 odůvodnění sporného rozhodnutí.

úředníkům nese stát. To rovněž znamená, že France Télécom není povinna odvádět některé odvody hrazené konkurenty společnosti France Télécom na ochranu před riziky, která nejsou společná soukromoprávním zaměstnancům a státním zaměstnancům, zejména riziko nezaměstnanosti a pohledávky zaměstnanců v případě konkurzu nebo likvidace podniku.

26. Nakonec je třeba uvést, že k reformě financování důchodů společnosti France Télécom došlo ve stejné době, kdy docházelo k liberalizaci trhů s telekomunikacemi na evropské úrovni, a tudíž se reforma projevila na trhu postupně otevíranému hospodářské soutěži. Komise tak uvedla v bodě 49 odůvodnění sporného rozhodnutí, že „na pozadí zákona z roku 1996 a otevření podniku soukromému kapitálu zůstává skutečně přání podpořit rozvoj společnosti France Télécom na jiných trzích v Evropě než ve Francii, jak vyplývá z prohlášení učiněných během projednávání návrhu zákona“.

B – *K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení podmínek, které musí být splněny proto, aby mohlo být sporné opatření kvalifikováno jako „státní podpora“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU*

27. Prvním důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelka zpochybňuje kvalifikaci sporného opatření jako státní podpory z několika hledisek, které se částečně překrývají. Uvádím zejména, že problematika identifikace hospodářského zvýhodnění ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, která je předmětem první části prvního důvodu, je úzce spojena s otázkou selektivity dotčeného opatření, které se týká druhá část tohoto důvodu, a že by bylo představitelné provést společný přezkum těchto otázek.

28. I přes toto zjištění se mi zdálo vhodnější ve snaze o srozumitelnost odpovědět na první důvod v maximálně možném rozsahu na základě struktury argumentace předložené navrhovatelkou.

1. K první části vycházející z nesprávného právního posouzení existence zvýhodnění Tribunálem

a) Argumentace navrhovatelky

29. Orange v podstatě tvrdí, že se Tribunál dopustil několika pochybení při právním posouzení existence zvýhodnění ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU ve prospěch společnosti France Télécom. Podle společnosti Orange bylo cílem sporného opatření, a sice snížení odvodů na důchody odváděných společností France Télécom, zavedené zákonem z roku 1996, vyrovnat to, co kvalifikuje jako „strukturální znevýhodnění“. Toto znevýhodnění vyplývalo ze zákona z roku 1990, který přinesl značné náklady, pokud jde o financování důchodů jejích bývalých státních úředníků ve srovnání s náklady nesenými ostatními konkurenčními hospodářskými subjekty. Z důvodu sporného opatření tedy nebyla společnost Orange postavena do výhodnějšího konkurenčního postavení ve srovnání s konkurenčními podniky.

30. Její argumentace se schematicky týká tří bodů.

31. Zaprvé tvrdí, že Tribunál nesprávně rozhodl v bodech 42 a 43 napadeného rozsudku, že vyrovnávací charakter sporného opatření neumožňuje vyloučit kvalifikaci státní podpory s jedinou výjimkou případů, kdy musí být dotčený státní zásah považován za vyrovnání dávek odváděných podniky pověřenými službou obecného hospodářského zájmu za účelem plnění povinností veřejné služby v souladu se zásadami stanovenými rozsudkem Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg [7]. V tomto ohledu se domnívá, že výklad některých rozsudků Soudního dvora [8] a Tribunálu [9] v napadeném rozsudku je chybný.

7 — C-280/00, EU:C:2003:415.

8 — Rozsudek Comitato „Venezia vuole vivere“ a další v. Komise (C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368, body 90 až 92).

9 — Rozsudek British Telecommunications a BT Pension Scheme Trustees v. Komise (T-226/09 a T-230/09, EU:T:2013:466, bod 71).

32. Zadruhé se Orange domnívá, že její stanovisko založené na existenci strukturálního znevýhodnění nachází solidní oporu v rozsudku Enirisorse [10] na rozdíl od toho, co se domníval Tribunál v bodech 39 a 41 napadeného rozsudku.

33. Zatřetí a za poslední Orange tvrdí, že Tribunál v bodě 41 napadeného rozsudku chybně vymezil referenční rámec, a sice „typovou“ situaci, která umožňuje určit obvykle použitelnou situaci. V projednávané věci bylo třeba vzít jako referenční bod režim použitelný na konkurenční podniky pro odvody na financování důchodů jejich zaměstnanců, a nikoliv režim vyplývající ze situace, ve které by byla společnost France Télécom, pokud by byl zákon z roku 1990 stále v platnosti.

b) Posouzení

34. Před konkrétním posouzením jednotlivých hledisek argumentace zastávané navrhovatelkou – které se vztahují v konečném výsledku ke stejné problematice – je třeba připomenout, že na základě ustálené judikatury se za podpory považují zejména zásahy, které v různých formách snižují náklady, jež obvykle zatěžují rozpočet podniku, a které ač nejsou dotacemi v užším slova smyslu, mají tutéž povahu a stejné účinky [11]. Soudní dvůr zejména upřesnil, že náklady spojené s odměňováním jejich zaměstnanců přirozeně zatěžují rozpočty podniků bez ohledu na to, zda tyto náklady vyplývají z právních závazků nebo kolektivních smluv [12].

35. Rovněž podle ustálené judikatury má pojem „zvýhodnění“, vnitřně spjatý s kvalifikací opatření jako státní podpory, objektivní povahu, nezávisle na důvodech autorů opatření, o které se jedná. Povaha cílů sledovaných státními opatřeními a jejich odůvodnění nemají žádný vliv na jejich kvalifikaci jako státní podpora. Článek 107 odst. 1 SFEU totiž nerozlišuje státní podporu podle důvodů nebo cílů těchto opatření, ale definuje je podle jejich účinků [13].

36. Navrhovatelka kupodivu výslovně nezpochybnila v rámci projednávané části [14] výchozí bod posouzení Tribunálu formulovaný v bodě 37 napadeného rozsudku. Tento bod uvádí, že „[v] projednávané věci je nesporné, že snížením sociálních dávek zavedených na základě zákona z roku 1990 zákon z roku 1996 zlepšil právní postavení společnosti France Télécom ve srovnání s předchozím režimem, a tedy v zásadě této společnosti poskytl zvýhodnění“.

37. V projednávané věci vyvstává nicméně otázka, zda Tribunál nějak porušil metodiku pro identifikaci zvýhodnění, když potvrdil přístup Komise ve sporném rozhodnutí. I přes relativní techničnost dotčených opatření výběr relevantního referenčního bodu, který se jeví klíčový pro účely identifikace hospodářského zvýhodnění, jehož byla společnost France Télécom příjemce, a tedy kvalifikace těchto opatření jako „státní podpory“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, je takové povahy, že může být přezkoumán v rámci kasačního opravného prostředku [15].

38. V tomto ohledu připomínám, že Komise přijala jako „obvyklý režim“, a sice referenční režim, od kterého se odchyluje sporné opatření přijaté v roce 1996, režim použitelný na důchody státních úředníků společnosti France Télécom po privatizaci této společnosti v roce 1990. Tento výběr byl potvrzen Tribunálem v bodech 37 a násl. napadeného rozsudku.

10 — C-237/04, EU:C:2006:197.

11 — Rozsudky France Télécom v. Komise (C-81/10 P, EU:C:2011:811, bod 16 a citovaná judikatura) a Eventech (C-518/13, EU:C:2015:9, bod 33 a citovaná judikatura).

12 — Rozsudek Belgie v. Komise (C-5/01, EU:C:2002:754, bod 39).

13 — Rozsudky France Télécom v. Komise (C-81/10 P, EU:C:2011:811, bod 17 a citovaná judikatura), jakož i BVVG (C-39/14, EU:C:2015:470, bod 52 a citovaná judikatura).

14 — Vytkla naopak Tribunálu v rámci třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, že se omezil na konstatování, že zákon z roku 1996 zlepšil finanční situaci společnosti France Télécom, „aniž zanalyzoval existující nebo potenciální účinek na relevantní trh“.

15 — A to, i když se některé části argumentace společnosti Orange zdají být podobné buď pouhému zopakování argumentů již předložených před Tribunálem, nebo posouzení a kvalifikaci skutečností, které byly provedeny Tribunálem.

39. Tento výběr nelze podle mého názoru zpochybnit.

40. Zaprvé, pokud jde o argument vycházející z rozsudku Enirisorse [16], je sice skutečností, že na základě tohoto rozsudku nelze opatření kvalifikovat jako státní podporu, pokud se omezuje na zabránění tomu, aby rozpočet jeho příjemce byl zatížen finančním zatížením, které by v obvyklé situaci neexistovalo, je však třeba dále prokázat, že sporné opatření má souvislost s předchozím státním opatřením a jeho cílem je zmařit účinky tohoto posledně uvedeného opatření. Cílem tohoto rozsudku není zakotvit jakoukoliv teorii strukturálního znevýhodnění, ale vztahuje se, jak Tribunál správně uvedl, ke zcela zvláštnímu případu režimu dvojí odchylky od obecného práva.

41. Je třeba zdůraznit, že rozsudek Enirisorse (C-237/04, EU:C:2006:197) se vztahoval k velmi zvláštnímu státnímu opatření, které se týkalo obecné občanskoprávní normy, která umožňovala vystoupení akcionářů ze společnosti s náhradou za jejich akcie pouze v taxativně stanovených případech. Odchylně od této obecné normy italský zákonodárce stanovil, že pouze akcionáři podniku Sotacarbo mohli vystoupit v určitých případech, přičemž současně měli nárok na uvedenou náhradu. Tato odchylující se možnost byla upravena zákonem přijatým několik let poté, který stanovil, že pokud akcionáři společnosti Sotocarbo, mezi které patřila společnost Enirisorse, využijí možnosti vystoupení, výše jejich akcií jim již nebude nahrazena. Cílem tohoto opatření bylo právě zmařit zvýhodnění, které uvedení akcionáři získali z použití uvedeného režimu tím, že jim bylo uloženo při výkonu výjimečné možnosti vystoupení vzdát se jakéhokoliv práva k majetku společnosti a provést vklad dosud dlužných podílů. Opatření bránilo tomu, aby použití výjimečného režimu zatížilo rozpočet dotčené společnosti o zatížení, a sice poskytnutí náhrady za akcie společností-akcionářů, které nebylo stanoveno režimem, který by se na ni obvykle použil.

42. V této věci řešení přijaté Soudním dvorem, motivované pragmatismem, spočívalo ve skutečnosti, že sporné opatření bylo úzce spojeno s dříve použitelným odchylujícím se režimem. Toto opatření, které se omezovalo na neutralizaci zvýhodnění dříve poskytnutého společnosti Enirisorse ve formě výjimečné možnosti vystoupení, nemělo tedy za následek poskytnutí hospodářského zvýhodnění ve prospěch podniku Sotacarbo [17].

43. Tak tomu není v projednávané věci.

44. Společnost France Télécom byla totiž na základě zákona z roku 1990 povinna hradit zvláštní odvod, který se jasně odlišoval od odvodu, který se odváděl na základě obecného režimu důchodového práva, ale který nelze považovat za odchylku od obecného práva, jelikož odvody týkající se důchodů státních úředníků nepodléhaly dříve obecnému režimu důchodových odvodů. Systém financování důchodů státních úředníků totiž vyplývá z právně odlišného režimu, jasně odděleného od režimu použitelného na soukromoprávní zaměstnance typu zaměstnanců konkurentů společnosti France Télécom.

45. Nezdá se zejména, že by odvody týkající se nákladů na důchody státních úředníků podléhaly obecnému režimu důchodových odvodů, což by umožnilo dospět k závěru, že je tento režim obvykle použitelným režimem v projednávané věci. Na rozdíl od toho, co tvrdí Orange, není cílem sporného opatření zabránit tomu, aby společnost France Télécom podléhala finančnímu zatížení, které by obvykle její rozpočet nezatěžovalo. V projednávaném případě nelze platně tvrdit, že režim použitelný od roku 1996 sloužil k nápravě skutečnosti, že by France Télécom byla vystavena zvýšenému finančnímu zatížení vyplývajícímu ze zvláštního režimu, kterému nebyly vystaveny konkurenční společnosti podléhající obecnému režimu za obvyklých podmínek na trhu.

16 — C-237/04, EU:C:2006:197, body 43 až 49.

17 — Stanovisko generálního advokáta M. Poiarese Madura ve věci Enirisorse (C-237/04, EU:C:2006:21, bod 32).

46. Je sice ustálené, že do kvalifikace jako „státní podpora“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU spadají opatření poskytnutá ze státních prostředků, která staví podnik, který je jejich příjemcem, *do výhodnější finanční situace, než jsou jeho konkurenti*, nebo která musí být považována za *hospodářské zvýhodnění, které by podnik-příjemce nezískal za obvyklých podmínek na trhu* [18].

47. Zdá se mi, že odkaz na *obvyklé podmínky na trhu* nebo *situaci ostatních konkurentů* má význam pouze v případě, kdy je žádoucí srovnávací přezkum vzhledem ke specificky dotčenému opatření, které nemůže být samo o sobě analyzováno jako „pozitivní plnění“ nebo jako opatření rovnající se takovému plnění. Jinými slovy, tuto judikaturu nelze považovat za relevantní v případě, kdy je zjevný charakter *ad hoc* dotčeného opatření, který je třeba konstatovat v projednávané věci vzhledem ke změně postavení společnosti France Télécom. Vnímám ostatně určitou nekonsistenci v tvrzení jednak, že společnost France Télécom čelí na základě zákona z roku 1990 strukturálnímu znevýhodnění – které ji určitým způsobem staví do zcela zvláštní situace – a jednak, že je třeba posoudit existenci hospodářského zvýhodnění s přihlédnutím k „*obvyklým podmínkám na trhu*“.

48. Zadruhé ani argument společnosti Orange vycházející obecně z toho, že cílem sporného opatření bylo ji osvobodit od strukturálního znevýhodnění nebo postižení, není přesvědčivý.

49. Soudní dvůr totiž upřesnil, že okolnost, že se jeden členský stát snaží jednostrannými opatřeními přiblížit podmínky hospodářské soutěže existující v určitém hospodářském odvětví podmínkám převládajícím v jiných členských státech, nemůže těmto opatřením odejmout charakter podpory [19].

50. Tato judikatura neprodleně navazuje na pravidlo, podle kterého není třeba pro účely kvalifikace opatření jako státní podpory posuzovat důvody nebo cíle tohoto opatření, protože význam mají pouze jeho účinky. Jsem rovněž toho názoru, že skutečnost, že se státní orgán snaží vyrovnat přijetím zvláštních opatření uložení zvláštního finančního zatížení, které vyplývá ze změny postavení dané entity, ale nesouvisí s plněním veřejné služby za podmínek vymezených rozsudkem Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg [20], nemůže zbavovat tato opatření povahy hospodářského zvýhodnění, které může být kvalifikováno jako „státní podpora“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Nelze sice popřít, že se Tribunál mohl odchýlit od tohoto pravidla v určitých případech, ale zaznamenané případy [21] zůstávají podle mého znalosti osamocené [22] a v každém případě nebyly potvrzeny Soudním dvorem [23].

51. Nachází rovněž určitou podporu ve skutečnosti, že vyrovnání strukturálních znevýhodnění může být případně zohledněno v rámci přezkumu slučitelnosti dané státní podpory se společným trhem v souladu s čl. 107 odst. 3 SFEU, jako jsou opatření ve formě regionálních podpor [24] nebo podpor v oblasti životního prostředí [25].

52. V každém případě a jak jsem již dříve uvedl, pokud jde o meritum sporného opatření, nejsem přesvědčen, že by společnosti France Télécom samotné bylo způsobeno z důvodu přijetí zákona z roku 1990 strukturální nebo konkurenční znevýhodnění, které měl za cíl zákon z roku 1996 napravit.

18 — V tomto smyslu viz rozsudky Libert a další (C-197/11 a C-203/11, EU:C:2013:288, bod 83 a citovaná judikatura), jakož i Francie v. Komise (C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 94 a citovaná judikatura).

19 — Viz rozsudek „Venezia vuole vivere“ a další v. Komise (C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368, bod 95 a citovaná judikatura), který zneplatňuje z tohoto hlediska kazuistický přístup zastávaný Tribunálem v rozsudku Hotel Cipriani a další v. Komise (T-254/00, T-270/00 a T-277/00, EU:T:2008:537).

20 — C-280/00, EU:C:2003:415.

21 — Rozsudky Danske Busvognmænd v. Komise (T-157/01, EU:T:2004:76, body 196 a násl.) a Hotel Cipriani a další v. Komise (T-254/00, T-270/00 a T-277/00, EU:T:2008:537, body 86 a násl.).

22 — Svědčí o tom rozsudky Tribunálu z nedávné doby (viz zejména rozsudek British Telecommunications a BT Pension Scheme Trustees v. Komise (T-226/09 a T-230/09, EU:T:2013:466, bod 71 a usnesení Stahlwerk Bous v. Komise, T-172/14 R, EU:T:2014:558, bod 59).

23 — Viz rozsudek „Venezia vuole vivere“ a další v. Komise (C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368, body 92 a 94 až 96).

24 — Viz zejména ve věci zvané „des Açores“, rozsudek Portugalsko v. Komise (C-88/03, EU:C:2006:511, bod 77).

25 — Viz rozsudek Komise v. Nizozemsko (C-279/08 P, EU:C:2011:551, bod 75 a citovaná judikatura).

53. Zdá se mi, že zákon z roku 1990 měl za následek zavedení zcela zvláštního režimu financování důchodů bývalých státních úředníků společnosti France Télécom. Na základě tohoto režimu je v konečném výsledku stát stále jediný odpovědný za výplatu starobních důchodů státních úředníků.

54. To, co tento zákon upravuje, je vyrovnání, který musí hradit společnost France Télécom z důvodu uvolnění státních úředníků, přičemž se nezdá, že by toto vyrovnání samo o sobě bylo pro France Télécom nevýhodné.

55. Jak uvedla Komise v bodě 103 odůvodnění sporného rozhodnutí, aniž to bylo vážně zpochybněno navrhovatelkou v prvním stupni, náklady, jichž společnost France Télécom byla zbavena, nebyly ani nové, protože zákon z roku 1990 převzal předchozí rozpočtové postupy, ani nepředvídatelné, protože si podnik k tomuto účelu vytvářel rezervy, a ani odchylné od obecného práva sociálního zabezpečení, protože toto právo se nevztahuje na vyrovnání, jež společnost France Télécom platí.

56. Skutečnost, že finanční zatížení uložené společnosti France Télécom na základě zákona z roku 1990 bylo následně pocítěno jako nevýhodné, nebo dokonce přehnané z důvodu snižujícího se počtu pracujících státních úředníků odvádějících příspěvky, které společnost France Télécom zaměstnává, nesouvisí s existencí strukturálního zvýhodnění. Toto řešení vyplývá z volby zákonodárce zachovat určitý počet státních úředníků v rámci entity France Télécom se zvýhodněními a nevýhodami, které z toho vyplývají, bez ohledu na změnu jejího postavení.

57. Zatřetí musím zdůraznit v pokračování toho, co jsem uvedl výše k výkladu, který je třeba vyvodit z rozsudku Enirisorse (C-237/04, EU:C:2006:197), že zvolený referenční rámec, a sice „obvyklá situace“, se kterou je třeba srovnat situaci vyplývající z dotčeného opatření, nemůže být připodobňován k „režimu použitelnému na konkurenční podniky společnosti France Télécom na důchodové odvody zaměstnavatele stanovené obecným režimem sociálního zabezpečení“. Existence hospodářského zvýhodnění nemůže být analyzována v závislosti na nákladech nesených konkurenty společnosti France Télécom z titulu odvodů podle obecného režimu prostě z toho důvodu, že náklady nesené společností France Télécom pro účely financování důchodů jejích zaměstnanců, kteří byli dříve státními úředníky, nesouvisí s uvedeným obecným režimem.

58. Přijetí zákona z roku 1990 navazuje na do té doby platný systém financování důchodů. Zákon z roku 1996 naopak velmi změnil finanční náklady, které musela společnost France Télécom nést z důvodu rozhodnutí zachovat zaměstnání státních úředníků v jejím rámci.

59. Nakonec je třeba posoudit z titulu povinnosti uložené soudu přezkoumat existenci případného vnitřně rozporného odůvodnění ve sporném rozhodnutí, zda neexistuje rozpor mezi bodem 97 odůvodnění sporného rozhodnutí (který uvádí, že „[u]volnění státních úředníků vyškolených státem pro práci u společnosti France Télécom bez vyrovnání v oblasti vyplácených důchodů nebo důchodů, které bude nutno vyplácet, by této společnosti poskytlo jasné zvýhodnění“) a bodem 102 odůvodnění téhož rozhodnutí (který uvádí, že „pro posouzení situace společnosti France Télécom je obecněji referencí situace veřejnoprávního nebo soukromého podniku, který by zaměstnával státní úředníky, kteří si ponechali svůj status“), jakož i odkazem na míru konkurenční spravedlnosti při přezkumu slučitelnosti podpory na základě čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU.

60. V tomto ohledu je třeba uvést, že bodem 97 odůvodnění sporného rozhodnutí Komise hodlala odpovědět na argumentaci, podle které bylo společnosti France Télécom zákonem z roku 1990 způsobeno strukturální znevýhodnění.

61. Pokud jde o bod 102 odůvodnění téhož rozhodnutí, jeho cílem bylo provést porovnání se zvláštní situací La Poste, která se týkala opatření velmi podobného projednávanému případu. Komise zejména v tomto bodě odůvodnění zdůraznila, že „ustanovení důchodového režimu státních zaměstnanců pracujících u společnosti France Télécom před reformou z roku 1996 byla stejná jako u srovnatelného režimu uplatňovaného ve stejné době na společnost La Poste“.

62. Pokud jde o odkaz na míru konkurenční spravedlnosti v rámci přezkumu slučitelnosti podpory, vychází, jak velmi správně vysvětlila Komise na jednání, ze skutečnosti, že referenčním datem pro identifikaci zvýhodnění zakládajícího podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU je v projednávané věci datum odlišné od data, které je relevantní pro přezkum slučitelnosti podpory na základě odst. 3 písm. c) téhož článku. Identifikace zvýhodnění musí být prováděna v závislosti na účincích od data přijetí sporného opatření. Naopak přezkum slučitelnosti podpory má zjevně prospektivní povahu a je nutno vycházet ze situace optimálního otvírání trhů s telekomunikacemi a odstranění zvýhodnění a omezení, kterým čelily některé historické subjekty z důvodu existence bývalých státních monopolů.

63. Proto se domnívám, že sporné rozhodnutí není stiženo vnitřními rozpory v tomto ohledu, a je tudíž třeba zamítnout první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku.

2. K druhé části, vycházející z nesprávného právního posouzení selektivní povahy sporného opatření Tribunálem

64. Orange se domnívá, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodech 52 a 53 napadeného rozsudku rozhodl, že sporné opatření bylo selektivní z toho důvodu, že se týkalo pouze společnosti Orange. Je toho názoru, že individuální státní opatření je selektivní pouze tehdy, zvýhodňuje-li určitý podnik ve srovnání s jinými podniky, které se nacházejí ve srovnatelné skutkové a právní situaci. Orange se domnívá, že v projednávané věci se Tribunál nemohl omezit na domněnku, že podmínka selektivity byla splněna z důvodu jasného charakteru *ad hoc* sporného opatření.

65. Jsem pevně přesvědčen, že je třeba tuto část zamítnout.

66. Jak jsem v poslední době zmínil ve věci, ve které byl vydán rozsudek Komise v. MOL [26], přezkum podmínky selektivity uvedené v čl. 107 odst. 1 SFEU má smysl pouze tehdy, jedná-li se o státní opatření s obecnou působností.

67. Požadavek selektivity nemá stejnou úlohu v závislosti na tom, zda je dotčené opatření zavedeno jako individuální podpora či jako obecný režim podpor. Při posouzení individuálního opatření totiž identifikace hospodářského zvýhodnění v zásadě umožňuje předpokládat jeho „specifičnost“, a tudíž učinit závěr, že má rovněž selektivní povahu. Naproti tomu v rámci přezkumu režimu obecné povahy umožňuje selektivita určit, zda z předpokládané výhody, ačkoli je určena hospodářským subjektům obecně, nemá ve skutečnosti s ohledem na její objektivní kritéria prospěch pouze určitý druh podniků či skupin podniků [27].

68. Soudní dvůr upřesnil, že v případě, kdy se jedná o individuální podporu, identifikace hospodářského zvýhodnění v zásadě umožňuje předpokládat její selektivitu [28], a to, zdá se mi, bez ohledu na to, zda existují na relevantním trhu nebo trzích subjekty, které se nacházejí ve srovnatelné skutkové a právní situaci.

69. Sporné opatření v projednávané věci, které spočívá ve snížení finančního zatížení spojeného pouze s důchody státních úředníků společnosti France Télécom, vyplývajícího z nástroje zavedeného zákonem z roku 1996, má přitom nepochybně individuální povahu. Přezkum selektivity sporného opatření požadovaný společností Orange je v takovém kontextu irelevantní.

26 — Viz mé stanovisko ve věci Komise v. MOL (C-15/14 P, EU:C:2015:32, bod 47). Viz rozsudek Komise v. MOL (C-15/14 P, EU:C:2015:362, bod 60).

27 — Viz moje stanovisko ve věci Komise v. MOL (C-15/14 P, EU:C:2015:32, body 50 až 52).

28 — Viz rozsudek Komise v. MOL (C-15/14 P, EU:C:2015:362, bod 60).

70. Judikatura dovolávaná navrhovatelkou, která se vztahuje k legislativním opatřením s obecnou působností, v tomto ohledu navrhovatelce neposkytuje žádnou podporu.

71. Pokud jde nejprve o věc, ve které byl vydán rozsudek 3M Italia [29], je třeba uvést, že před italským soudem byla zpochybňována vnitrostátní ustanovení daňové povahy [30] z hlediska zejména práva státních podpor. Soudní dvůr, který provedl upřesnění ohledně toho, zda a v jakém rozsahu mohl sporný státní zásah splňovat podmínku selektivity stanovenou v čl. 107 odst. 1 SFEU, rozhodl, že za účelem posouzení, zda opatření, které výslovně považoval za „obecné“ [31], mělo selektivní povahu, bylo třeba přezkoumat, zda v rámci daného právního režimu toto opatření určité podniky zvýhodňovalo vůči jiným podnikům, které se nacházejí ve srovnatelné skutkové a právní situaci. Tato posledně uvedená úvaha zdaleka nepodporuje stanovisko zastávané společností Orange, ale potvrzuje myšlenku, že přezkum selektivity opatření má význam pouze v případě opatření s obecnou působností zavádějícího rozlišení mezi podniky, které nevyplývá „z povahy nebo uspořádání systému, do něhož [patří]“ [32].

72. Stejně tak ve věci, ve níž byl vydán rozsudek Trapeza Eurobank Ergasias (C-690/13, EU:C:2015:235), se jednalo o výsady ve prospěch bankovního ústavu Agrotiki Trapeza tis Ellados AE (ATE) na základě zákona 4332/1929 [33], a sice osvobození od určitých nákladů, jako oprávnění zřizovat jednostranně zástavní právo k nemovitostem zemědělců nebo osob vykonávajících související činnost, oprávnění dát podnět k exekuci na základě pouhé soukromoprávní listiny a osvobození od veškerých poplatků v případě zřízení takového zástavního práva a v případě takové exekuce. V tomto kontextu se Soudní dvůr, kterému byla podána žádost o rozhodnutí o předběžné otázce k určení zda, může být toto vnitrostátní opatření kvalifikováno jako „státní podpora“ ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES (nyní čl. 107 odst. 1 SFEU), omezil na uvedení, že „[z]e spisu předloženého Soudnímu dvoru totiž nevyplýval[alo], že by se takové osvobození vztahovalo i na ostatní banky, což nasvědčuje tomu, že se jedná o opatření selektivní povahy“.

3. K třetí části, vycházející z nesprávného právního posouzení kritéria dotčení hospodářské soutěže Tribunálem

73. Orange vytýká Tribunálu, že se dopustil nesprávných právních posouzení a porušil povinnost uvést odůvodnění, když se v bodech 63 a 64 napadeného rozsudku domníval, že kritérium dotčení hospodářské soutěže bylo splněno, jelikož finanční zdroje uvolněné sporným opatřením mohly zvýhodnit rozvoj činností společnosti Orange na trzích nově otevřených hospodářské soutěži, a že uznala, že uvedené opatření bylo nutné proto, aby jí bylo umožněno podílet se na rozvoji hospodářské soutěže. Tvrdí zejména, že Tribunál měl na závěr přezkumu posouzení Komise dospět k závěru, že existence protisoutěžního účinku nebyla platně prokázána, jelikož vymezený referenční rámec zahrnoval pouze společnost Orange a Komise sama uznala, že dotčené opatření bylo nutné k zajištění kvalitní hospodářské soutěže na trhu otevíraném hospodářské soutěži.

74. Tuto posledně uvedenou část prvního důvodu kasačního opravného prostředku je třeba podle mého názoru rovněž zamítnout.

29 — C-417/10, EU:C:2012:184.

30 — A sice čl. 3 odst. 2a písm. b) nařízení s mocí zákona č. 40/2010 (GURI č. 71 ze dne 26. března 2010), přeměněného s novelizací v zákon č. 73/2010 (GURI č. 120 ze dne 25. května 2010.

31 — Viz bod 39 tohoto rozsudku.

32 — Viz body 40 až 43 uvedeného rozsudku.

33 — FEK A’ 283.

75. Pokud jde o výtku vycházející z nedostatku odůvodnění, domnívám se, že napadený rozsudek jasně uvádí důvody, proč Tribunál potvrdil posouzení podmínky týkající se narušení hospodářské soutěže provedené Komisí. Odůvodnění provedené v souladu s požadavky vyplývajícími z ustálené judikatury v této oblasti [34] umožnilo zúčastněným osobám seznámit se s důvody, ze kterých vycházel napadený rozsudek a Soudnímu dvoru disponovat poznatky dostatečnými k tomu, aby mohl vykonat soudní přezkum v rámci kasačního opravného prostředku.

76. Ve zbývající části se domnívám, že úvahy Tribunálu nejsou stiženy vadami. Zejména skutečnost, ostatně uznaná společností Orange, že finanční zdroje uvolněné tímto opatřením, jejichž aktualizovaná výše v roce 1996 dosahovala více než 13 miliard eur, mohly zvýhodnit rozvoj činností navrhovatelky, značí právě to, že toto opatření mělo přinejmenším potenciální dopad na hospodářskou soutěž, a to bez ohledu na to, jaký cíl obecného zájmu toto opatření případně sledovalo.

77. Vzhledem ke všem výše uvedeným úvahám navrhuji první důvod kasačního opravného prostředku zamítnout.

C – K druhému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení slučitelnosti sporného opatření s vnitřním trhem Tribunálem

1. K první části, vycházející ze zkreslení skutkového stavu a z porušení povinnosti uvést odůvodnění Tribunálem při jeho posouzení účelu mimořádného paušálního odvodu

78. Orange se domnívá, že Tribunál zkreslil skutečnosti, které mu byly předloženy, a porušil povinnost uvést odůvodnění, když se v bodech 93 a 94 napadeného rozsudku domníval, že znění článku 30 zákona z roku 1990, ve znění článku 6 zákona z roku 1996, nebrání výkladu, podle kterého mimořádný paušální odvod nepředstavuje sociální odvod, ale sledoval jiné cíle, a že se tudíž Komise nedopustila nesprávného právního posouzení, když měla za to, že nezohlednění rizik, která nejsou společná, v přímém odvodu zaměstnavatele nemohlo být vyrovnáno uvedeným odvodem.

79. Domnívám se, že tuto část argumentace navrhovatelky nelze přijmout.

80. V tomto ohledu je třeba připomenout, že přezkum zkreslení skutkového stavu, který jakožto výjimka ze zásady, podle které není věcí Soudního dvora, ke kterému je podán kasační opravný prostředek, přezkoumávat skutkový stav, musí být vykládán restriktivně, vede v projednávané věci k určení, zda z písemností zjevně vyplývá, že Tribunál nezohlednil působnost, která musela být přiznána zákonu z roku 1996 [35].

81. Jedná se konkrétně o určení, zda úvahy uvedené v bodech 92 a 93 napadeného rozsudku o povaze sporných odvodů popsaných v článku 6 zákona z roku 1996 jsou zjevně chybné.

82. Zdá se mi, že tomu tak není.

83. Jak vyplývá z písemností ve spise, článek 30 zákona z roku 1990, ve znění článku 6 zákona z roku 1996, ukládá společnosti France Télécom uhradit státní pokladně jako vyrovnání za vyměření a vyplácení státem přiznaných důchodů jednak „přímý odvod zaměstnavatele, jehož výše […] se vypočítává tak, aby došlo k vyrovnání úrovně povinných sociálních a daňových odvodů ze mzdy mezi

34 — Viz mezi četnými věcmi rozsudky ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další (C-201/09 P a C-216/09 P, EU:C:2011:190, bod 78); Land Burgenland a další v. Komise (C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, EU:C:2013:682, bod 81), a Francie v. Komise (C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 88).

35 — Pro relativně nedávné znázornění povahy přezkumu působnosti dotčeného vnitrostátního práva prováděného Soudním dvorem viz přístup přijatý ve věci, která vedla k přijetí rozsudku Francie v. Komise (C-559/12 P, EU:C:2014:217, body 78 až 83).

společností France Télécom a ostatními podniky působícími v odvětví telekomunikací, které spadají pod obecné právo sociálních dávek“ [viz písm. c) tohoto ustanovení]. Toto ustanovení ukládá kromě toho v písmeni d) „mimořádný paušální odvod, jehož výši a způsob úhrady stanoví zákon o státním rozpočtu“.

84. Tribunál tím, že v bodech 92 až 94 potvrdil napadeného rozsudku závěr Komise, podle kterého na rozdíl od mimořádného paušálního odvodu neměl odvod zaměstnavatele za cíl dosáhnout míry konkurenční spravedlnosti, a tudíž nezohlednění rizik, která nejsou společná, do přímého odvodu zaměstnavatele nemohlo být vyrovnáno mimořádným paušálním odvodem, nezkreslil skutkový stav ani se, jak se mi zdá, nedopustil nesprávného právního posouzení, které by muselo být potrestáno v rámci projednávaného kasačního opravného prostředku.

85. Na rozdíl od stanoviska zastávaného navrhovatelkou se bod 93 napadeného rozsudku nezabývá pouze tím, zda mimořádný paušální odvod stanovený článkem 30 zákona z roku 1996 představuje „sociální odvod“ pro společnost Orange, ale určuje, zda tento odvod byl podobně jako přímý odvod zaměstnavatele skutečně určen k zajištění míry konkurenční spravedlnosti. Tribunál tak chtěl odpovědět na argumentaci, konkrétně předloženou navrhovatelkou a uvedenou v bodě 91 napadeného rozsudku, o souvislosti, která musí být stanovena mezi zbývající částí mimořádného paušálního odvodu a platbou odvodu zaměstnavatele.

86. Kromě toho jsem toho názoru, že se nelze domnívat, že úvahy Tribunálu v bodech 92 až 94 napadeného rozsudku jsou stiženy vadou spočívající v nedostatku odůvodnění. Zdá se totiž, že Tribunál právně dostačujícím způsobem odpověděl na argumentaci dovolávanou navrhovatelkou v tomto kontextu. Tyto úvahy mohou umožnit žalobkyni seznámit se s důvody, proč Tribunál zamítl tuto argumentaci, jakož i Soudnímu dvoru disponovat poznatky dostatečnými k tomu, aby vykonal soudní přezkum [36].

87. Nakonec se mi zdá, že se navrhovatelka pod záminkou nesprávného právního posouzení Tribunálu snaží ve skutečnosti zpochybnit posouzení skutkového stavu provedené Tribunálem. Toto posouzení přitom nepředstavuje právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora [37].

2. K druhé části vycházející z porušení povinnosti uvést odůvodnění Tribunálem při jeho posouzení „precedentu La Poste“ [38]

88. Orange se domnívá, že Tribunál porušil povinnost uvést odůvodnění, když se v bodech 99 až 101 napadeného rozsudku omezil na převzetí posouzení Komise a neprovedl analýzu argumentů předložených společností Orange k prokázání, že tyto úvahy byly chybné. Mimoto Tribunál nepřezkoumal ostatní argumenty předložené společností Orange směřující k prokázání, že Komise nebyla oprávněna posoudit odlišně reformu důchodů státních úředníků pracujících u společnosti Orange a reformu důchodů státních úředníků pracujících u společnosti La Poste.

89. Domnívám se, že argumentace předložená v rámci této části musí být zamítnuta jako neúčinná, neboť se vztahuje k odůvodnění, jehož zneplatnění nemůže vést ke zrušení napadeného rozsudku [39].

36 — Viz judikatura citovaná v poznámce pod čarou č. 33.

37 — Rozsudek Alliance One International a Standard Commercial Tobacco v. Komise a Komise v. Alliance One International a další (C-628/10 P a C-14/11 P, EU:C:2012:479, bod 85 a citovaná judikatura).

38 — Rozhodnutí Komise 2008/204/ES ze dne 10. října 2007 týkající se státní podpory v souvislosti s reformou způsobu financování důchodů státních úředníků pracujících u společnosti La Poste (Úř. věst. 2008, L 63, s. 16).

39 — V tomto smyslu viz rozsudky Aéroports de Paris v. Komise (C-82/01 P, EU:C:2002:617, body 41 a 67 a citovaná judikatura); Dansk Rørindustri a další v. Komise (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 148 a citovaná judikatura), jakož i InnoLux v. Komise (C-231/14 P, EU:C:2015:451, bod 83).

90. Je třeba uvést, že úvahy uvedené Tribunálem v bodech 99 až 101 napadeného rozsudku o hodnotě, kterou je třeba přiznat rozhodnutí 2008/204, byly zmíněny pouze pro doplnění, jak jasně vyplývá z použití výrazu „Navíc“ na začátku bodu 99 tohoto rozsudku.

91. V tomto ohledu je třeba upřesnit, že druhou částí druhého žalobního důvodu předloženého před Tribunálem navrhovatelka v podstatě tvrdila, že tím, že Komise odmítla použít na toto řízení stejné uvažování, jaké bylo použito v rozhodnutí 2008/204, ohledně reformy, která byla srovnatelná s reformou provedenou u žalobkyně, dopustila se Komise několika nesprávných posouzení skutkového stavu a porušila zásady zákazu diskriminace a rovného zacházení [40].

92. V odpověď na tuto argumentaci Tribunál uvedl, jak zdůraznila Komise, že legalitu rozhodnutí Komise, kterým se určuje, že podpora nesplňuje podmínky použití této výjimky, je třeba posoudit pouze v rámci čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU, a nikoliv s přihlédnutím k údajné předchozí praxi [41].

93. Pouze pro doplnění Tribunál uvedl, že v bodech 152 až 165 odůvodnění sporného rozhodnutí Komise vyloučila, že v době reforem, které se jich týkaly, se La Poste a France Télécom nacházely v podobné skutkové a právní situaci [42]. Pokud jde zejména o posouzení mimořádného paušálního odvodu v obou případech, které navrhovatelka zpochybňuje v projednávané věci, Tribunál uvedl, že Komise tvrdila, že podmínka ukládající opětovné uložení mimořádného paušálního odvodu La Poste byla stanovena až poté, co Komise zahájila formální vyšetřovací řízení. Taková situace jí umožnila posoudit tento odvod ve vztahu k míře konkurenční spravedlnosti, zatímco k uložení mimořádného paušálního odvodu v případě France Télécom došlo před a mimo kontext řízení zahájeného Komisí [43].

94. Vzhledem k tomu, že druhou část druhého důvodu kasačního opravného prostředku je třeba prohlásit za neúčinnou, je třeba zamítnout druhý důvod jako zčásti neopodstatněný a zčásti neúčinný.

D – *K třetímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení období, během kterého byla podpora neutralizována mimořádným paušálním odvodem, Tribunálem*

95. Orange tvrdí, že Tribunál zkreslil skutkový stav a provedl nahrazení odůvodnění, když se domníval v bodech 107 a 108 napadeného rozsudku, že zrušení nákladů na vyrovnání a nadvyrovnání bylo součástí podpory vymezené v článku 1 sporného rozhodnutí, i když bod 119 odůvodnění napadeného rozhodnutí se omezuje na konstatování, že sporná podpora spočívá ve snížení vyrovnání, které představuje odvod zaměstnavatele, a nezmiňuje náklady na vyrovnání a nadvyrovnání.

96. Cílem argumentace předložené navrhovatelkou je vytknout Tribunálu, že chybně nahradil odůvodnění, pokud jde o přesné vymezení dotčené podpory.

97. Tato argumentace mne vůbec nepřesvědčuje.

98. Tribunál sice v bodě 107 napadeného rozsudku uvedl, že „[bylo] skutečností, že politováníhodně bod 119 odůvodnění [sporného] rozhodnutí, který [obsahoval] závěr ohledně existence podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, [se omezoval] na uvedení, že podpora [spočívala] ve snížení ‚vyrovnání, které představuje odvod zaměstnavatele‘, a nezmiňoval náklady na vyrovnání a nadvyrovnání“.

40 — Viz bod 97 napadeného rozsudku.

41 — Viz bod 98 napadeného rozsudku.

42 — Viz bod 99 napadeného rozsudku.

43 — Viz bod 100 napadeného rozsudku.

99. Tribunál se nicméně domníval, že i přes tuto nepřesnost ve vymezení sporného rozhodnutí „[vyplývalo] jak z kontextu [sporného] rozhodnutí, tak z článku 1 tohoto rozhodnutí, že podpora [spočívala] podle Komise ve snížení vyrovnání hrazeného dříve žalobkyní, což [zahrnovalo] nutně všechny jí nesené náklady před vstupem sporného opatření v platnost“.

100. S ohledem na tuto posledně uvedenou úvahu a s tím, že Tribunál výslovně uvedl vymezení podpory obsažené v článku 1 sporného rozhodnutí [44], jakož i informace obsažené v bodech 18 (včetně tabulky č. 1) a 105 odůvodnění tohoto rozhodnutí [45], se domnívám, že Tribunál dospěl správně k závěru, že Komise neporušila povinnost uvést odůvodnění [46].

101. Na základě všech výše uvedených důvodů mám za to, že je třeba tento poslední důvod kasačního opravného prostředku zamítnout jako neopodstatněný, a tudíž zamítnout kasační opravný prostředek v plném rozsahu.

V – Závěry

102. S přihlédnutím k výše uvedeným úvahám navrhuji, aby Soudní dvůr rozhodl následovně:

1) Kasační opravný prostředek se zamítá.

2) Společnosti Orange SA se ukládá náhrada nákladů řízení.

44 — Viz bod 104 napadeného rozsudku.

45 — Viz bod 105 napadeného rozsudku.

46 — Viz bod 109 napadeného rozsudku.